

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnissa

- Mikä muuttuu?

Sote-uudistus

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen – sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävä kehitys

Mihin pyritään?

- Luodaan perusta työ- ja toimintakyvylle
- Kavennetaan väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja
- Edistetään ja ylläpidetään hyvinvointia, terveyttä, turvallisuutta ja osallisuutta
- Vahvistetaan mielenterveyttä ja ehkäistään päihdehaittoja
- Ehkäistään sairauksia, tapaturmia, väkivaltaa, syrjäytymistä ja osattomuutta

Työn kohdistuminen

Yksilö

Yhteisöt

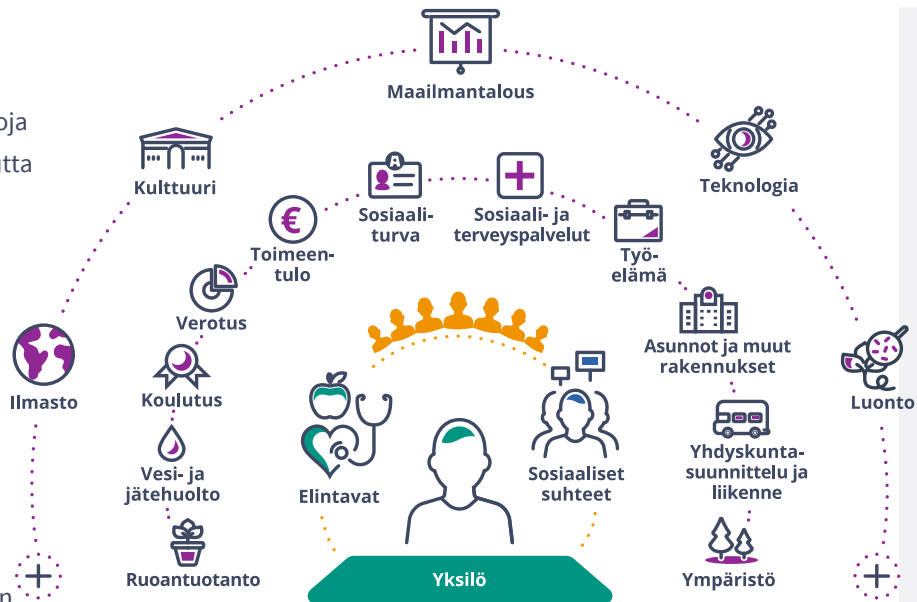
Väestö

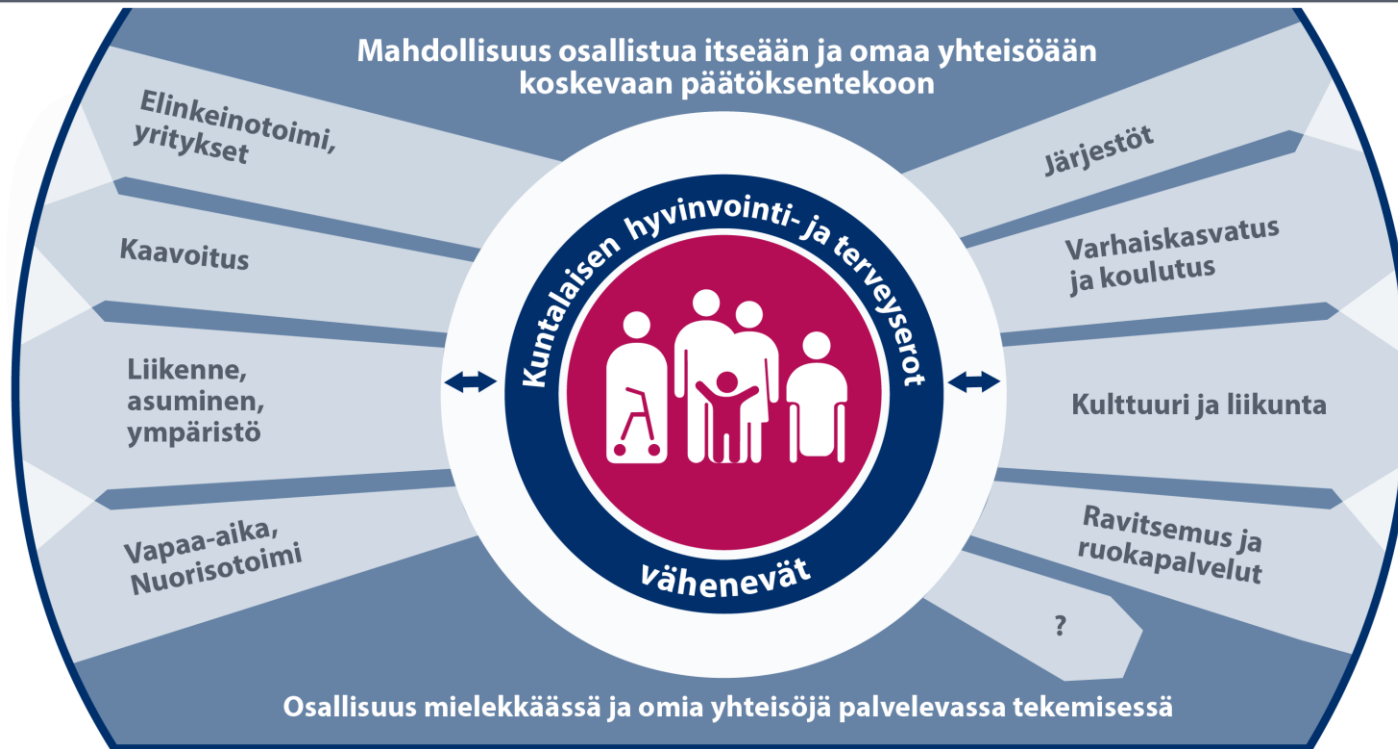
Elinympäristöt

Miten?

- Vaikutetaan kaikilla hallinnonaloilla terveyteen, hyvinvointiin ja turvallisuuteen sekä niiden taustatekijöihin
- Tehdään poikkihallinnollista ja monitoimijaista yhteistyötä
- Kohdennetaan voimavarat suunnitelmallisesti

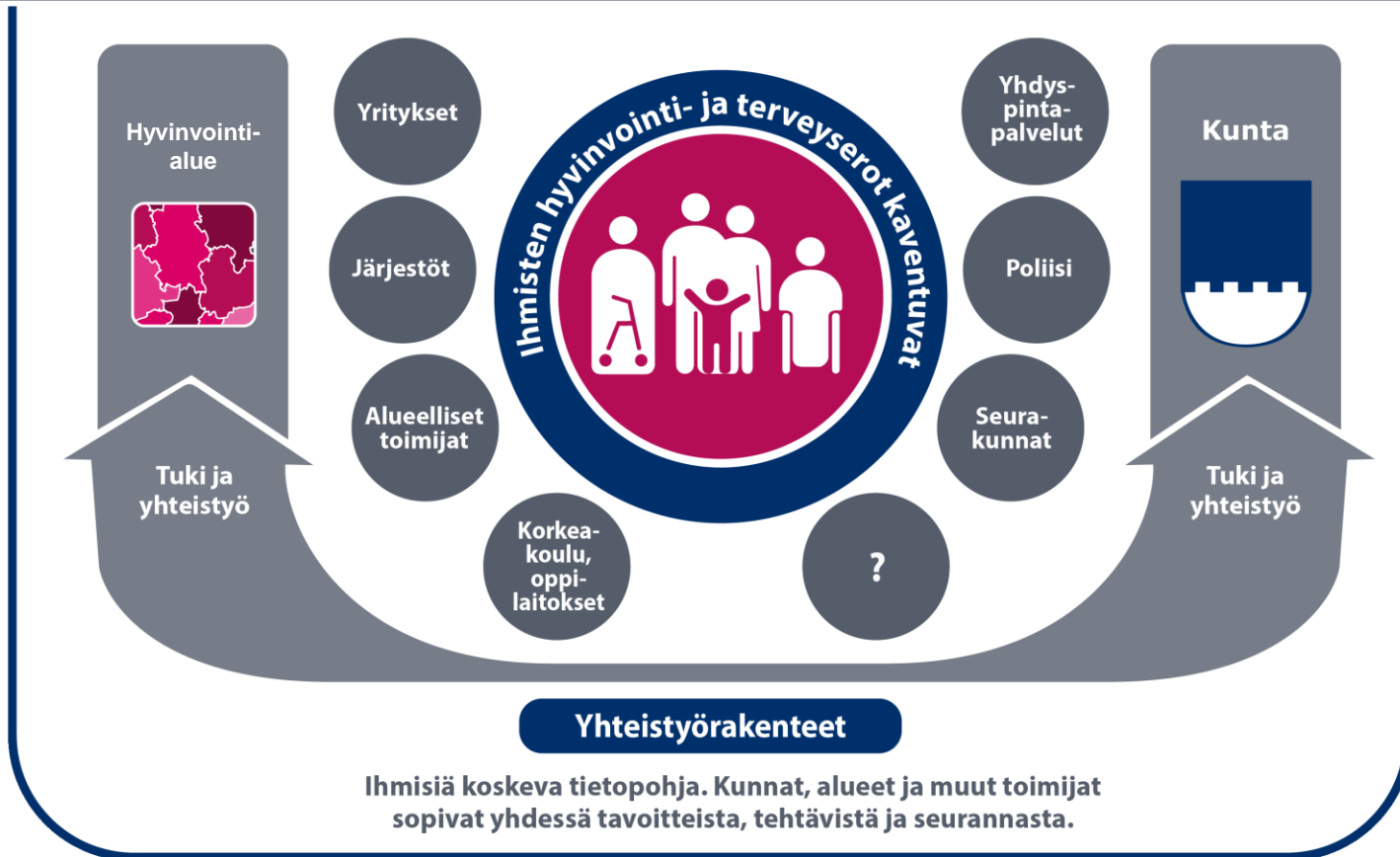

Kunnat edistävät hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on yhteinen tehtävä

STM 29 / 10 / 2019

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on strateginen valinta

- Kuntalaki
  - 1 § Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.
- Laki hyvinvointialueesta
  - 1 § Tarkoituksena on edistää hyvinvointialueen toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä sekä **luoda hyvinvointialueelle edellytykset tukea asukkaidensa hyvinvointia**
  - 41 § Hyvinvointialueella oltava strategia, jossa hyvinvointialueen valtuusto päättää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Hyvinvointialueen strategiassa tulee ottaa huomioon muun muassa **asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen hyvinvointialueen tehtäväalalla.**

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

(6 § ja 7 § Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä)

- **Kunnan** ja hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät:
  - Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan.
  - Strategisessa suunnittelussa asetettava tavoitteet ja määriteltävä toimenpiteet.
  - Tehtävä päätösten vaikutusten ennakoarvointi ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin.
  - Nimettävä terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutaho.
  - Seurattava asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.
  - Raportoitava valtuustolleen vuosittain ja valmistettava valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja –suunnitelma.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä kunnan ja hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä:
  - toistensa kanssa ja tuettava toisiaan asiantuntemuksellaan
  - alueella toimivien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.
- Kunnan ja hyvinvointialueen on edistettävä järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.
- **Hyvinvointialue järjestää vuosittaiset alueelliset neuvottelut tavoitteista, toteutuksesta ja seurannasta**

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rahalliset kannusteet

- **15 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa**
(Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)
  - Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin määrittellään kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa kuvaavien indikaattoreiden sekä toiminnan tulosta kuvaavien indikaattoreiden perusteella
  - Lisäosan suuruus n. 100 M€
- **3 § Valtion rahoitus hyvinvointialueille**
(Laki hyvinvointialueiden rahoituksesta)
  - Hyvinvointialueille valtion rahoitusta hyvinvointialueen asukasmäärän, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaavien tekijöiden, asukastiheyden, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, saaristoisuuden, saamenkielisyyden sekä **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimien perusteella**
  - Hyvinvointialueiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen perusteella määräytyvä rahoitusosuus 1%

Valmisteluryhmän yhdyspintatyö siltaa tekemistä kohti tulevia yhteistyön verkostoja

Yhdyspinnoilla tarkoitetaan toimintoja, jossa eri tehtävissä sekä mahdollisesti eri organisaatioissa tai organisaatioiden osissa toimivat ammattilaiset työskentelevät yhdessä loppuasiakkaan hyvinvoinnin edistämiseksi. Tavoiteltuun lopputulokseen päästään yhdyspintakysymysten eri osapuolten yhteisellä tavoitteellisella toiminnalla.

VISIO 2023

Toimivat yhdyspinnot ja vaikuttavat palvelut – asukkaan parhaaksi

ARVOT

1	2	3	4
Asukaslähtöisyys	Luottamus ja sitoutuminen	Vaikuttavuusperustaisuus	Toiminnallinen integraatio
Yhteinen päämäärä asukkaan parhaaksi	Tahtoa ja panostusta yhteisiin vastuisiin	Tietoperustaisuus kaikessa toiminnassa	Poikkisektoraalinen yhteistyö ja ammatillinen tuki

TAVOITTEET

Suunnittelu	Toimeenpano		Käynnistys
2021 → Vapaaehtoinen valmistelutyö	07/2021 → VATE	03/2022 → Aluevaltuusto	1.1.2023 Hyvinvointialueet aloittavat
Luoda selkeä ymmärrys valmisteltavista tehtävistä, vastuista ja rooleista sekä aikataulusta yhdyspintatyön näkökulmasta.	Toteuttaa tehtävät, valmistella rakenteet ja täsmentää roolit kohti hyvinvointialueiden käynnistämistä yhdessä yhdyspintapalveluiden toimijoiden kanssa.		Yhdyspintatyöhön liittyvät toimijat toteuttavat tehtäviään vastuualueittain, mutta tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Sote-uudistus

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen

Perustamisvaihe

07–08/2021

=> Toiminta
käyntiin

Väliaikaishallinto

09/2021–02/2022

=> Perusasiat
kuntoon
=> Priorisoidut
työsuunnitelmat

Aluevaltuuston aika

03/2022–

=> Valmistelun
jatkaminen
=> Tekemisen
priorisointi
=> Päätöksenteko

Vastuunotto järjestämistehtävistä

1.1.2023

=> Toiminnan
vakiinnuttaminen
=> Kehittämistyön
käynnistys ja
jatkaminen

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 – valtioneuvoston periaatepäätös

Tavoitteet vuoteen 2030

- **Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden eriarvoisuus vähenee**
- **Toiminnan painopiste siirtyy hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen**, työ-, opiskelu- ja toimintakyvyn tukemiseen sekä ongelmien ehkäisyyn
- **Työelämän monimuotoisuus lisääntyy**, jokaisen työkäisen työpanos on tärkeä ja sen antamiselle luodaan mahdollisuus
- Julkishallinto, kansalaisyhteiskunta, yritykset ja elinkeinoelämä tekevät **yhteistyötä**
- **Hyvinvointitalous on päätöksenteon ajattelutapana**: ymmärrys ihmisten hyvinvoinnista edellytyksenä kestäväälle talouskasvulle ja yhteiskunnan sekä talouden vakaudelle lisääntyy
- **Ihmisten käytössä on monipuolisia keinoja** edistää hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta
- **Palvelu- ja etuusjärjestelmä** edistävät hyvinvointia ja terveyttä kokonaisvaltaisesti ja niissä turvataan kielellisen yhdenvertaisuuden toteutuminen
- **Digitaaliset ratkaisut** tukevat kaikkien ihmisten mahdollisuuksia toimia ja käyttää palveluja sekä ovat turvallisia
- Eri hallinnonaloilla on yhteiset tavoitteet, jotka pohjautuvat **yksilöiden ja yhteisöjen parempaan ymmärtämiseen.**

Painopisteiden sisältö

Alatavoitteita 33 kpl
Toimenpiteitä 144 kpl

Kaikille mahdollisuus osallisuuteen

Ihmiset kokevat olevansa yhdenvertaisia ja osallisia

Alatavoitteita 10 kpl
Toimenpiteitä 42 kpl

Hyvät arkiympäristöt

Arkiympäristö on terveellinen, turvallinen, esteetön ja esteettinen

Alatavoitteita 9 kpl
Toimenpiteitä 53 kpl

Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävä toiminta ja palvelut

Ihmisillä on mahdollisuus hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävään toimintaan sekä laadukkaisiin ja yhdenvertaisiin palveluihin

Alatavoitteita 9 kpl
Toimenpiteitä 34 kpl

Päätöksenteolla vaikuttavuutta

Päätöksentekijät edistävät hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä vähentävät eriarvoisuutta

Alatavoitteita 5 kpl
Toimenpiteitä 15 kpl

Toimenpiteiden suuntaaminen

- Toiminnan painopiste on hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä sekä työ-, opiskelu- ja toimintakyvyn tukemisessa
- Työelämä on monimuotoista, jokaisen työpanos on tärkeä ja sen antamiselle on mahdollisuus
- Ihmisten käytössä on monipuolisia keinoja edistää hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta
- Palvelu- ja etuusjärjestelmä edistävät hyvinvointia ja terveyttä kokonaisvaltaisesti ja niissä toteutuu kielellinen yhdenvertaisuus
- Digitaaliset ratkaisut vahvistavat digiosallisuutta ja tukevat kaikkia
- Eri hallinnonalojen yhteiset tavoitteet perustuvat entistä parempaan ymmärrykseen yksilöiden ja yhteisöjen lähtökohdista.

Hyvinvointia kaikille 2030 -yhteistyöalusta

Yhteistyöalusta kokoaa Hyvinvointia kaikille 2030 –toimeenpanosuunnitelmaa toteuttavat toimijat yhteiselle viestintä- ja tiedonkeruukanavalle.

Mitä hyötyä osallistujille on yhteistyöalustasta?

- Pääsee osaksi valtakunnallista työtä
- Voi ilmoittaa, missä painopisteissä on mukana, kertoa keskeisistä toimenpiteistä sekä siitä, kuinka ne kaventavat eriarvoisuutta
- Saa tietoa toimeenpanon ajankohtaisista asioista

Kiitos

Kansanterveyden neuvottelukunta:

<https://stm.fi/kansanterveys>

Keskeisiä haasteita – infograafit:

<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202103096870>

#hyte #sote #soteuudistus

Sote-uudistus